

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kaj bo z našo prihodnostjo?

Ta misel me mnogokrat prevzame v sedanjem času; prevzeti pa mora tudi vsakega narodnjaka, ako ima srce za naše slovensko ljudstvo. In kaj je takšnega v sedanjem času? Naj vam torej sedaj nekoliko pojasnim naše sedanje razmere. Izseljevanje v Ameriko je čedalje silniše in silniše; dan za dnevom vre ljudstvo tje čez morje, tam pa potem nekatere stiska nedopovedljiva beda in reva; žalostnih poročil nam dohaja dovolje sem iz novega sveta, vendar vse to ne preplaši in ne ustavi ljudstva, ki misli, da je Amerika dežela, po kateri se cedi med in mleko. Tam so neki kar kupi zlata in se človek samo pripogne, pa je bogat! Ni še dolgo, kar sem bral v »Gospodarju« pismo, ki ga je pisala neka deklica svojim staršem sem preko morja; v njem popisuje strašne nadloge in trpljenje, ki so jih prestali in jih še bodo morali prestati izseljenci; pa vse nič ne pomaga. Tiste, ki jih »vročica« po Braziliji prijema, tega ne beró; pa saj oni vsakemu privadranemu razcapancu več verujejo, kakor pa pametnemu človeku, ki bi jih rad pred nesrečo obvaroval. Zakaj pa agenti, ki vas sleparijo z dobroto Amerike — zakaj ti sami ne gredó tje v novi svet, če je res tako zveličavno dobro tam! Se ve, da se prigodi izmed tisoč enemu, da mu je dobro, ali vsaj piše tako in ljudstvo, kedar to sliši, je vse razgreto za novi svet.

Ljubi moji Slovenci, poprimite se pridno dela v svoji domačiji. Živite zmerno, kakor ste živeli, in srečni boste bolj, kakor bi bili morebiti v daljni Ameriki, kjer vas gotovo čakajo trpljenje in težave; saj tukaj je dolina solz; prava sreča nas čaka še le v nebesih, kamor bomo prišli po spokorjenju in po živi veri v Boga. Ali žal, vere manjka ljudstvu in zato je toliko nezadovoljnosti, godrnjanja in prepira.

Mladi svet je dandanes že hudo spriden; poboji, tepeži in druge hudobije so že kar v navadi in to vse

zavolje slabe vere. Kdor ne spoštuje svojih dušnih pastirjev, takšen je na slabem potu. Brezverstva v sedanjem času pa so krive tudi brezbožne šole po mestih. Imel sem priliko opazovati некоč dijake srednjih šol v cerkvi; naj mi nikdo ne zameri, da to povem, nobeden ni zmezil z ustnicami, ne čital in držali so se, kakor kamniti kipi in še celo pri povzdigovanju niso pckleknili. Kaj imamo od takih pričakovati dobrega? Da bi takšen kedaj branil vero in narod slovenski, to je zastonj. Kedar zapustijo šole in nastopijo svoje službe, kakoršne koli, pomagali nas bodo zatirati in tlačiti pod jarem naših nasprotnikov: zakaj kdor je brez vere, on je tudi navadno nemčur ali njemu enak »naprednjak« in takih je čedalje več med nami Slovenci. Oni več verujejo zvitim lažem naših nasprotnikov, kakor pa poštenim boriteljem slovenskim. In taki se nahajajo med priprostim ljudstvom, kakor v višjih krogih. Tožno in silno gospodarstvo nemčurjev nam kaže sosednja koroška dežela. Kdor »Mir« prebira, jasno vse to izpozna. Nahajajo se pa med ljudstvom taki, ki so nekoliko pogledali v višje šole; taki se zdijo silno učeni in omikani, pa njih surovost se mnogokrat pokaže na takih mestih, kjer je zadnji gorski kmet bolj olikan od takih prenapetih sanjačev. Kaj je omika in učenost brez vere? Žalostna razvalina in prevara tistega, ki ji je v službi. Ljubi Slovenci, slušajte svoje dušne pastirje, kar vas učijo in svarijo, spoštujte jih; oni so vaši prvi voditelji in vaši poslednji pomočniki. Ljubite pa tudi svoj jezik materni, ne udajte se našim nasprotnikom ne pri volitvah, ne pri drugih enakih priložnostih, kajti oni imajo le tedaj za vas sladko besedo, kedar bi jim bili vi v korist in dobiček, potem vas pa ne poznajo več. Kdor se sramuje očitno slovensko govoriti, tak je naš nasprotnik, ne verujte mu! Naše geslo bodi: »svoji k svojim«; na našem dnevnem redu bodi sv. katoliška vera, za njo pa prva narodnost. Z živo vero, neomahljivo pridnostjo skušajmo vzboljšati našo prihodnost in

če to dosežemo, bomo zadovoljni in srečni v naši domovini, ne bodo se vam želje budile po daljnem tujem svetu; zginile bodo nerodnosti izmed Slovencev; mir in složnost bode vladala med njimi. V to pomoz Bog!
Franc Kresnik.

Deželni zbor.

V seji dne 17. aprila je priporočal poslanec Kaltenegger svoj predlog gledé na uravnanje glavnih cest in potov ter je v svojem govoru razkril marsikatero napako tik javnih cest, toda segel je nekoliko predaleč, v pravico bližnjih posestnikov. Kulturni odsek pa bode še o tem predlogu poročal o svojem času v deželnem zboru. Za tem je bilo rešenih nekoliko prošinj občin za višje doklade. Prav je imel dr. Reichert, ko je rekel, da so občinske doklade že doslej skorej povsod previsoke, ali kaj more vlada za to, saj se občinam naklada veliko stroškov tudi od dežele?

V seji dne 18. aprila je ces. namestnik, baron Kübeck odgovoril na interpelacijo posl. Poscha gledé na zapuščino Konstancije Jax, da je z zapuščino že blizo vse v redu, toda ali je bilo za to 10 let treba? — Poslanec Jerman je na to priporočal svoj predlog o preuredbi cerkveno-stavbinske postave in pa predlog, kako se naj razdeljuje zapuščina srednjevelikih kmetij. Dobro bi bilo, ko bi se v tej reči kaj sklenilo, ali v tem dež. zboru ni za to veliko upanja. V seji dne 20. aprila je predlagal deželni odbornik, dr. Wannisch, naj se 23 rodovinom v Bukoveih pri Ptuji, ki so, kakor znano, pogorele, dovoli 2000 gl. podpore iz deželne blagajnice. Predlog so vsprejeli brez ugovora. Istotako so vsprejeli predlog dež. odbora gledé nekih javnih naprav v Gradci, račun o pokojninski zalogi za učitelje ter še naposled dovolili okr. zastopu v Oberwölzu in občini Nadole pri Rogateci pobirati višje doklade.

V seji dne 21. aprila so vsprejeli nasvet dr. Heilsberga, naj železniški odsek poroča ustmeno o predlogih gledé na novo voznjino pri južni železnici ter o davku, ki ga misli vlada naložiti na blago, ki se pošlje po železnicah. Ta nasvet mu je obveljal v zboru in tako utegne v kratkem priti stvar pred dež. zbor: ali bode to kaj izdalo?

H koncu seje pa je vprašal poslanec dr. Starkel, kaj in kedaj bode ces. namestnik odgovoril na vprašanje dr. Neckermanna z dne 17. septembra 1893. V tem vprašanju se je reklo, da vlada preveč boža Slovence na Dolenjem Štajarji in to vznemirja tamošnje Nemce. To je drzno vprašanje!

Cerkvene zadeve.

Blagej ženi v spomin.

Ribnica na Pohorji, 14. aprila.

Naši zvonovi, ki so na veliko soboto in nedeljo tako radostno oznanjevali Kristusovo vstajenje, kako se jim je v kratkem glas spremenil! Med tem, ko so prej klicali svetu: Aleluja, Kristus je vstal od mrtvih, čez par dnij že tužno pojó zadnjo pesem: Naj počiva v miru! Cele štiri dni se je razlegal ta glas po župniji in nanznanjal ljudem ločitev dveh važnih, daleč okoli znanih in v krogu mnogih prijateljev dragih oseb: Ane Štrajhar, veleposestnice v Hudemkôtu in pa Janeza Praznik, posestnika v obojih občinah naše župnije. Ker sta bila oba mnogim v dobrem spominu in prijaznosti, naj tudi

še dragi nam »Gospodar« spregovori ob svežih gomilah njunih par besedic, rajnima v spomin, nam pa v ponesmanje in tolažbo.

Ana Ričnik, prej omožena Kuhelnik, sedaj Štrajhar, bila je rojena leta 1825, dosegla je toraj starost 68 let. Kot hči kmetskih starišev se je omožila k sosedu, kjer je s svojim prvim možem v lepem miru in zadovoljnosti živela kacic 15 let. Ali Božja previdnost ji utrga moža še v zgodnej dobi in jo ostavi samo. Ker pri oskrbovanji več posestev niso zadostovale njene moči, omožila se je v drugič s sedanjim možem gosp. Štrajhar, s katerim je tudi celih 23 let prav zgledno živela, radostno delila z njim vesele ure, potrpežljivo nosila skrbi in trud gospodarstva in ljubezni prenašala križe in težave. Žalibog bilo je zadnjih največ, posebno še, ko je pred kacinimi osmimi leti jo napadla mučna in strašna bolezen: rak jo je začel grizti na prsih. Koliko je ona v tem prestala, ko so ga ji zdravniki izrezali, pa ne ozdravili!

Upanje po zdravju bilo ji je torej že davno pošlo, zato se je tem raje zatekala k drugemu zdravniku, kateri celi vse rane, namreč k Bogu, kolikor ji je bolezen pripuščala, hodila je rada v cerkev, prejemale pogosto sv. zakramente ter zadnje dneve le bolj v molitvi preživela. Še celo na Veliki petek lezla je v cerkev, potem pa jo kmalo napadejo takšne težave, da je na Velikonoč popoldne komaj še sprejela sv. zakramente. Lučica njenega življenja je še slabo brlela do srede, kadar je ob polu petih popoldne jo upihnil smrtni angelj in jo rešil groznega trpljenja.

Otrok telesnih ona ni imela, pa je toliko bolj skrbela za druge ter mnogo rejenčkov vzgojila. Enako je bila njena roka vedno odprta revežem in beračem, katerih nikoli ni praznih puščala od hiše. Posebno pa je svoji družini bila vedno skrbna mati, da se je vsakdo celo domač čutil v njenej hiši. Vse to so pričale in potrdile obilne solze ob njenem mrtvaškem odru! Koliko skrb pa je ona imela za gospodarstvo, da je kljubu svoje boleznini vedno vsaj z besedo oskrbovala gospodinjstvo štirih posestev. Njena beseda, njen svet, njen ukaz, in vselej bilo je prav! Tako zna le on, ki se gospodarstva do dobrega priučil, z ljubeznijo oklene in stanovitno vstraja do konca. Takšna gospodinja bila je rajna, gotovo vsem v najboljši izgled!

Kako jo je vse ljubilo in spoštovalo, pričalo nam je gorko sočutje mnogih v njenej boleznini, pričal nam tudi mrtvaški oder z dragimi venci obložen in trakovi ovit. Prekrasne vence so darovali: gospa Pahernikova v Vuhredu in rodbina Ričnikova v Ribnici. Tudi naše bralno društvo ni pozabilo, da je v njenih prostorih tolikrat zborovalo; pokazalo je ji to svojo hvaležnost s krasnim vencem. Še celo njeni rejenčki niso hoteli zaostati, napravili so ji tudi ličen venec z napisom: Ne pozabljivi materi — hvaležni rejeneci. Naj mirno počiva v Gospodu!

Bilo je v soboto dne 8. aprila, ko se je zbralo v hiši žalosti nenavadno obilno število pogrebcev, odličnih stanov, od blizo in tudi od daleč. Med jokom vzdignili smo z venci okrašeno krsto ter spremili jo konečno po opravljeni sv. maši na mirodvor, kjer se je v rodbinskem žerfu A. Ričnikovem ji pripravil prostor za poslednji počitek. Pri odprtem grobu govorili so č. g. župnik ganljiv govor med jokom in sočutjem ogromne množice ljudij.

Kako prazno in pusto je za Teboj, draga Ana, čuti najprej Tvoj žalosten mož in zapuščeni sorodniki in rejenci! Kako težko se sprijaznimo z mislijo, da pridne gospodinje, vrle »mamice« Kuhelnikove ni več, vsi prijatelji in znanci, tega dopovedati je moje pero preslabo. Le to naj dostavim v imenu vseh Te v bo-

lezni milujočih: Naj Ti usmiljeni Bog spremeni Tvoje bolečine v bisere, ki naj dičijo Tvoj rajski venec!

Novomašniki.

Letos bodo ti-le gg. bogoslovci v Mariboru v mašnike posvečeni in sicer iz 4. leta: Alojzij Čížek iz Pilstanja, Henrik Hraševce iz Št. Jurija na Ščavnici, Ivan Kolarič od Sv. Marijete pri Ptui, Jakob Kozar iz Negove, Matej Meznarič iz Ljutomera, Anton Postružnik iz Brežic, Anton Ravšel iz Središča, Mart. Roškar od Sv. Benedikta v Slov. goricah, Martin Šaloven iz Velenja, Matej Trtinjek z Remšnika in Jakob Vindiš iz Leskovca; ter iz 3. leta: Ivan Gorišek iz Mekin, Alojzij Kokelj iz Javorja, Jožef Meško od Velike nedelje in Matej Osenjak iz Št. Lovrenca na Dravskem polju.

Gospodarske stvari.

Pepel, gnojivo.

Novega ne povemo našim bralcem, če rečemo, da leži v pepelu veliko gnojiva, kajti naši bralci poznajo že to sami in zato tudi radi jemljejo pepel za pognojevanje, zlasti za sadunosnike in sploh za travnike. Mi jim torej dnes ne hvalimo toliko pepela, marveč jim pokažemo, da ni vsak pepel enake vrednosti. Ravna se pa vrednost po tem, iz česa je pepel. V obče je pepel najboljši, če se ni rabil pri pranju, v lugu. Tak pepel ima veliko ogljikislenega apna in magnezije, zatem pa še 6 do 10 odstotkov kalija in 2 do 5 odstotkov fosforove kisline. Pepel iz listnatega drevja je več vreden, kakor pa iz igličastega in pepel iz mladiceja, iz protja več, kakor iz polen. Ako si torej more človek dobiti tacega pepela za nepreveliko ceno, naj le seže po njem!

Lesni pepel se dene v zmešanec ali v kompost, pa se lahko tudi tak razsiplje, vendar se mu naj primeša nekaj suhe prsti! Vendar še je pa pepel, ki je bil v lugu, tudi za gnojivo, kajti ima še vso fosforovo kislino in nekoliko kalija. Pepel pa, ki je bil v rabi pri milarji, ima v sebi apna in klorove soli in torej ni za gnojivo, razven v kompostu, sicer pa tak pepel škoduje zeliščem. Malo vreden pa je pepel iz premoga, bodi ta že rjavec ali kamenik. Tudi v takem pepelu je sicer še ogljik okislinega apna, mavca, magnezije, jako malo pa kalija in fosforove kisline. Iz njega torej zelišča ne dobijo nič kaj snovij, katerih jim je treba, vendar pa še tudi tak pepel ni brez vsega na njivi, če je v tej težka, mokrotna prst, kajti le-to zrahla, razgreva in izsušuje. Tudi v zmešanci je tak pepel še koristen ter vsprejema redilne snovi, ki bi sicer izpuhtele, ali pa odtekle.

Kako naj si varuje kmet svoje orodje.

Poljedelsko orodje, posebno razni stroji so prav drage stvari, katerih si ne more vsak kmet omisliti. Treba je toraj, da se vestno na nje pazi, da se ne skazijo prehitro, da ne pride kmet v kratkem času ob nje. Prvo, kar mora biti, je to, da kmet svoje orodje varuje dežja, da je shranjuje pod streho. Pripeti se sicer, da včasih bolje kaže, plug ali stroj na njivi pustiti, če še ni delo dovršeno in se misli drugi dan nadaljevati. Pa brž, ko je mogoče, pride naj vsa priprava pod streho; se ve, da se mora še poprej dobro očistiti in kar je železnega, z oljem namazati. Pri spravljanju strojev je najboljše, če se stroj naloži na voz, da se ne vlačijo

in s tem poškoduje. Prevelike imenitosti pri strojih je, da se primerne namažejo. Da leseni deli ne segnijejo, naj se namočijo v zmes, ki obstoji iz 1kg živosrebernega klorca in 50 do 100 litrov vode ali pa v zmes obstoječo iz 1 dela klorovega cinka in 30 delov vode. Vselej in povsod pa je treba na to paziti, da je les, ki se maže do dobrega suh. Če je les gladek, naj se namaže s toplim oljnatim lakom (firnežem) zmešanim s kako barvo: če pa ni gladek, naj se namaže s smolo, žgano iz smrekovine ali borovine, ki se ga posebno močno prime.

Tudi tako zvana finska zmes je jako vspešna: vzemi 2 dela angleške rdečine, 2 dela degeta (Theer) $\frac{1}{2}$ dela zdrobljenega kolofona (pegle) $\frac{2}{8}$ drobnega vitrijola in 10 delov vode z $1\frac{1}{2}$ deli ržene moke.

Tudi železo se da ovarovati škodljivega kisleca, ki je v zraku. Posebno vspešno je mazanje železa s tekočo zemeljsko smolo (asfalt), ker zabrani, da železa nja ne razjeda. Tudi svinčena rudečica (menig) z lakom je uporabna za mazanje.

Če se pa je železa že rja prijel, mora se otrati z zmesjo, ki se napravi iz 15g višnjevca kalija, 15g mastnega mila in iz 30g krede, zmes, ki je podobna navadnemu testu.

Sejmovi. Dne 28. aprila pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Dne 1. maja pri Sv. Barbari v Halozah, pri Sv. Treh kraljih v Slov. goricah, na Hajdinji, v Lipnici, na Ljubnem, v Mariboru, v Trbovljah, v Velenji na Muti in v Vržeji. Dne 2. maja v Celji in v Radgoni. Dne 3. maja pri Sv. Križi na Murskem polju, na Ptujski gori, na Ptui in v Selnici na Dravi. Dne 4. maja pri Sv. Trojici v Slov. goricah, pri Sv. Juriji na južni železnici, v Gorenjem Gradu, v Stradnu, v Slov. Bistrici, v Svičini in v Vidmu.

Dopisi.

S Ptuja. (Slovstvo.) »Poročilo pripravjalnega odbora o I. slov. katoliškem shodu, kateri se je vršil 1892. leta v Ljubljani«. To je naslov prst debeli knjigi, ki je nedavno na svetlo prišla v katoliški tiskarni v Ljubljani. Nam, ki nismo imeli sreče udeležiti se velečastnega tega shoda, niti smo mogli vse zasledovati, kar se je o tem poročalo po časopisih, je »Poročilo« vrlo dobro došlo. Pa tudi njim, ki so bili v Ljubljani, gotovo ne bo odveč. Zato ga priporočamo najtopleje. Dobi se v »kat. Bukvarni« v Ljubljani po 50 kr. Priporočamo ga zlasti svetni in duhovni gospodi, ki se hoče iz neskajenega vira poučiti o »Missia-Mahničeve« stranke težnjah in nazorih. — Še nekaj! Gosp. J. Armič, fotograf v Ljubljani, je priredil slike slovenskih pesnikov in učenjakov od najstarejše dobe do današnjega dne v treh skupinah. Ali delo, da-si od leposlovnega »Ljublj. Zvona« pohvaljeno, je površno in polovičarsko, da ga ne morem nikomur priporočati. Cena vsem trem skupinam je 3 gld. 30 kr. Mene so stale s poštnino vred 3 gld. 86 kr., a rad bi jih dal za 2 gld., če bi mi jih kdo dal.

Iz Cvena pri Ljutomeru. (Gasilstvo.) V našem okraji se je preteklo leto pri gasilstvu začelo prav živahno gibanje. Ustanovilo se je namreč v tem letu pet gasilnih društev in sicer na Cvenu, pri Sv. Križi, v Lukavcih, v Ključarovcih in v Pristavi. Prvi povod temu je dala slavna posojilnica Ljutomerska, ki je odločila prvemu društvu 225 gld., drugemu 175 in sledečim po 150 gld. podpore. Vsa čast in hvala temu izglednemu zavodu, osobito pa njegovemu načelniku g.

Kukovcu, ki je to idejo že dolgo gojil ter si je z izvršenjem teiste in z mnogimi drugimi rodoljubnimi čini postavil trajen spomenik v našem okraji. Cvensko društvo se je ustanovilo 7. dan maja 1892 ter je istemu kmalu pristopilo 50 udov. V kratkem času se je toliko izvežbalo in si omislilo potrebne oprave, da je že dne 18. avgusta, na rojstven dan Njih veličanstva prav častno nastopilo pri slovesni sv. maši v Ljutomeru. Društvo si je že tudi omislilo lepo zastavo, ki se bode dne 4. majnika t. l. slovesno blagoslovila v Ljutomeru. Zastava je rudeča ter ima na eni strani podobo sv. Florijana z napisom: »Pomoz' Bog in svet' Florijan!« na drugi pa gasilne znake z napisom: »Gasilno društvo na Cvenu«. Te slavnosti se bodo vdeležila vsa naša društva v tem okraji polnoštevilo; pričakuje pa se, da tudi zunanja društva odpošljejo svoje zastopnike. Želeti bi bilo namreč, da se društva s slovenskim poveljevanjem bolje seznanijo ter s časom ustanovijo tudi posebno zvezo med seboj. Da je gasilno društvo Cvensko že v prvem letu svojega obstanka tako uspešno delovalo, gre hvala razun že omenjenej slav. posojilnici, ljutomerskim rodoljubom ter nekojim domačinom, ki so raztreseni po svetu. Darovali so v društveni namen in pa za zastavo sledeči gospodje in gospé: vlč. g. župnik J. Bohanec 15 gld., po 10 gld. gg.: J. Kukovec, J. Vaupotič, Fr. Sršen, Fr. Vogrinec od Sv. Jurija pri Ščavnici, vlč. g. Pet. Skuhala, župnik pri Veliki nedelji, Ant. Rajh v Gradci 20 kron v zlatu; po 5 gld. gg.: Ant. Šlamberger, Jož. Gomilšak, Mat. Zemljič, gospá Zemljič; po 3 gld. vlč. gg.: Ivan Skuhala, dekan in Iv. Pajtler, kaplan; po 2 gld.: vlč. g. K. Wenig, kaplan, gg.: G. Postružnik, dr. Farkaš, Ivan Rajh v Cvenu, Fr. Bohinec, Ivan Rajh na Muti, Al. Karba na Dunaji; po 1 gld. gospé: N. Ivančič, M. Gomilšek, M. Babnik; gg.: K. Janda, dr. Rakež, Jožef Freuensfeld, Žargaj, A. Misja, M. Čagran, A. Vršič, J. Horvat, Jož. Ivančič. Vsem blagim dobrotnikom izreka društvo tem potom pristrčno zahvalo. A tudi domača občina je pokazala pri tej priliki, da uvažuje korist novega društva in sicer s tem, ker je določila za nakup nove brizgalnice 1000 gld. Slava ji! Predstoječe vrstice imajo namen, tudi drugod po naši mili ožji domovini vzbuditi zanimanje za silno važna gasilna društva, katerih imamo sicer že obilo število, a žal, da se v mnogih tujščina šopiri. Odstranimo to grdo napako in postavimo se na svoje noge, saj to ni tako težko, kar spričujejo lepo se razvijajoča nova gasilna društva v Ljutomerskem okraji. Pomoz' Bog!

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. (Hvaležnost.)

Na velikonočni ponedeljek smo se zbrali sedanji in bivši dijaki naše fare, povodom odhoda g. Fr. Šijanec, predragega nam nekdanjega učitelja odhajajočega šolovodja, da bi jim v slavo poklonili svoja hvaležna srca. V kratkih potezah je narisal jeden njihovih starejših učencev njihovo trudapolno delovanje in požrtvovalnost v teku 15 let in je povdarjal, da nas danes ne bi tičalo toliko pod dijaškim klobukom, ako g. nadučitelj v mnogih slučajih tudi gmotno ne bi podpirali naših starišev in nam ne odločili veliko svojih prostih uric, da so nam skrajšali čas našega studovanja. Komu od nas še niso v spominu prva leta njihovega delovanja? Kdo se z veseljem ne spominja istega časa? Zdelo se nam je takrat, da smo prišli v višjo šolo, če ravno tudi smo obiskovali jednorazrednico ljudske šole. Po njihovem prizadevanju razširila se je v dvo- in trirazrednico. S to razširjatvo so se spremenile tudi naše razmere in sicer po upljudu raznih činiteljev. Tega razkladati nam ne dostoja, mi želimo le, da bi Vam, predragi dobrotnik, na Vašem novem mestu bila osoda milejša, da bi Vas in Vašo obitelj sreča, zdravje in zadovoljnost spremljala po vseh potih te solzne doline. Trikratni živio! Ginljive

besede g. nadučitelja sledijo kot odgovor. Na to pa se oglasi krepki dijaški zbor, ki je prepeval milodoneče pesmi in nam razvedroval srce. Med petjem in raznimi napitnicami nam je prehitro potekel čas in z otožnim srcem smo zapeli pesmico »In če ločenja pride čas...« ter se s hvalepolnimi besedami ločili in poslovili od predragega selilca.

Od Sv. Marka pri Ptuji. (Pogorelci.) Kakor ste že poročali, zgorela je v nedeljo, dne 16. aprila vas Bukovci in pripomenili ste, da so pogorelci podpore silno potrebni. Res, beda in nevolja je velika, ali da se ni večja nesreča še zgodila, zahvali vas posebno Novovaščane, ki so prišli hitro in prvi s svojo občinsko brizgalnico na pogorišče. Nekaj pozneje je prišel g. Pongratz z Dornove in ognjegasno društvo s Ptuja. Cele štiri ure je bilo dela, predno so zastavili požar. Pogorelo pa je 23 posestnikov, gospodarska poslopja: ves živež, orodje in obleka je ogenj jim uničil, vrhu tega pa je troje otrok zgorelo, ljudij se je pa precej opeklo. Tudi živine je 22 glav zgorelo. Tej revščini se je tudi že nekaj opomoglo. V »Narodnem domu« je predsednik, g. Anton Gregorič nabral 60 gld., g. Hutter pa je daroval 50 gld., prošt, mil. g. Matija Modrinjak 20 gld., gg. dr. Tomaž Horvat in g. Reicher vsak po 10 gld. Gg. peki Ornik, Stary in Firtner pa so poslali revežem precej peciva. Tudi trgovec Kazimir poslal jim je specerijskega blaga. Razun njega pa jim še tudi drugi trgovci pošiljajo svojega blaga brez plačila. Vsem dobrotnikom bodi torej pristrčna hvala!

Iz Brežic. (Domače in tuje.) Pisanke smo že povzili; k večjemu še ima kako pridne dete prav lepo barvano jajce shranjeno za spomin na dobro teto ali botro, katera mu ga je podarila. Te dneve smo dobili novi drobiž. Nekaterim se dopade, drugi ne rečejo ne bev ne mev, a tudi grajalci se najdejo. Denarjeva oblika je celo dostojna, brez kričečih nemških napisov; kateri so prej na denarnem svetu prikrivali nas Slované. A to nas ravno naj ne veseli, ker so matere, katere svojim bolj ljubljnim otrokom marsikaj odrečejo, ker se bojijo, da bi oni manj ljubljene tudi kaj tacega ne zahtevali. Zelo neprilčno je ime teh denarjev: vinar! Moj Bog! Nomen est omen! Ta vinar nas tako smešno na marsikaj spominja, kar ni ravno najveselejša prikazen. Nemci nam pravijo: ime vinar je posojilo iz njihovega besednjaka, pa tudi res zveni nekako tako, kakor bi nas hotelo opominjati, da se spominjajmo nemškega Dunaja (Wien), menda čelo hvaležno, ker od tam toliko dobrega dobimo. Tudi na vino nas spominja, ali ni to žalostna šala? Zvoni nam po ušesih: »Bili so dobri vinski časi, a ni jih več, in ako bo trtna uš v sili tudi ameriškimi trtam korenine grizla in strupila, jih tudi ne bode več; pili bomo drago — vodo«. Ali bi ime »stotejka« ne bila boljša, da si spominja na rusko kopejko, ali takih spominov mi ne smemo imeti. Naj bo! Vinar nas ne bode jezil, in ako bi ga cele kupe imeli. A pustimo to! Rajši pogledjmo, če tudi malo nazaj, v razmere naše čitalnice. Že spet je zgubila uda, izvrstnega, skoraj nenadomestljivega uda, gosp. Rauterja. On je bil tukajšnji učitelj; narodni učitelj v pravem pomenu besede. Ni se ustrašil zgledov, kako se kriva slovenskemu učitelju godi, ako kaže, da je Slovenec; stal je trdno, kakor skala, noben vpliv od ponemčenega nadučitelja ali odkod drugod zgoraj ga ni zmajal. Ljubili so ga otroci učenci, spoštovali njih stariši, častili smo ga mi in nasprotniki značajnega moža. Bil je trden ud čitalničnin od njenega obstanka, posvečujoč ji svoje moči. Kot diletant je z veliko preciznostjo igral uloge ljubimcev itd. Kot veščak v godbi in petju nam je bil vedno važna oseba pri prirejanju zabav. Bil pa je gotovo tudi izvrsten učitelj strokovnjak, ker kljubu svoji mladosti je

postal že nadučitelj, žali Bog ne v Brežicah, temoč v Planini. Dne 29. macedija smo se zbrali v hotelu »Klembas«, da še bi en večer z njim skupno se veselili, ob enem pa mu pokazali, kolikere simpatije si je pri nas pridobil, in da nam je težko videti ga odhajati. Prišel je gospod dr. Firbas s soprogo in vsi drugi tukajšnji Slovenci, tudi gospodje uradniki od sodnije in davkarije, ako ravno celjska vahtarca piše, da so bili vsi uradniki takrat pri odhodnici gospoda davčnega inšpektorja. Nečemo s tem zmanjševati odhodnice gospoda inšpektorja, ker on je bil gotovo bolj priljubljen pri vseh, kakor zdaj njegov namestnik, kateri se je celo uradnikom zameril, ker je nekatere razžaljivo preziral pri običajnih obiskih, a kar je prav, je prav. Vahta je zopet lagala; sirotica ne ve, da je med »vsi« in »nekateri« nekak razloček! Mnogi govorniki, prvi med njimi gospod predsednik, so slavili gospoda Rauterja, obžalovali njegov odhod; le naš društveni humorist g. H. je prav komično govoril o veselju, da Rauter odide, namreč v veselje zajcev in druge zverine, katera je imela v odhajajočem hudega sovražnika, on je namreč — lovec. Ne bom dalje opisoval res lepega večera. A gospod Rauterju kličem: »Bog te ohrani gori v Planini; pridi nazaj, kot nadučitelj bodeš imel pri nas še več narodnega dela, ko doslej!«

Rožman.

Od Šmartina pri Sl. Gradci. (Sadjereja.) Kakih 15 ali 20 let bode, kar se je v tem kraju še malo ali celo nič jemala od prebivalcev v ozir sadjereja, češ, saj ne raste, nič ne stori! Boljše so mislili pa predeči, kajti človek le opazi pri nekaterih kmetijah staro sadno drevje, vže to je priča, da oni izgovor ni resničen. Dandanes se je ta vrsta kmetijskega pridelka na boljše obrnila in sicer iz časa, ko je pred leti bil v naši občini tedanji potovalni učitelj Kalman in je razlagal sadjerejo in praktično pokazal, kako se sadijo mladi sadeži. Ta nauk je imel dosti vspeha, hitro so se nekateri poprijeli tega dela in trud ni bil zastonj. Letos pa, dne 13. aprila, imeli smo tukaj potovalnega učitelja, g. Beleta iz Maribora ter nam je prav lepo, obširno in po domače v slov. jeziku razlagal izgojo divjakov, potem požlahnjenje in napravo lepe krone, kako se cepi, katere sorte bi za ta kraj najbolj obveljale; dalje nam je razlagal o pripravi mošta in snaženji posode itd. Tudi moram omeniti, da nam je razložil, kako moremo drevesce saditi; v ta namen smo posadili (no drevesce pri naši šoli za poskušnjo. To je bil za nas Šmartinčane jako pomenljivi dan; prav radi se ga bomo spominjali, še bolj pa trudili po njegovih naukih si sadjerejo pospeševati v našo korist. Zategadel pa si štejemo v dolžnost, da se g. Bele-tu na tem mesta za njegov trud pristrčno zahvalujemo in prosimo, da nas blagovoli še počastiti, vsaj sosednje občine. Obiskalcev je bilo dovoljno.

V.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svitli cesar so obiskali pl. Giersa, ruskega ministra za vnanje zadeve, ko se je mudil na Dunaji. Minister še boleha, vendar pa prevzame v kratkem posle svoje službe. — Delegaciji, avstrijska in ogerska, skličete se na dne 25. maja ter jima bode dovoliti kacih pet milijonov več, za vojaške potrebe. — Delavci hočejo na Dunaji obhajati »delavski praznik« tudi letos dne 1. maja. Da se jim le hoče!

Štajarsko. Državni poslanec za Graško notranje mesto, prof. Hoffmann je sklical na sredo shod svojih

volilcev, toda niso ga ubogali ali vsaj ne veliko, kajti prišlo jih je le malo na shod, pa tudi niso slišali veliko od njega: vedno javkanje čez zatiranje Nemcev! — Zidarji in tesarji so v Gradci »na striki« t. j. nočejo delati, ako jim mojstri ne plačajo po dva gld. za dan in za delo desetih ur. Mojstri ne morejo jim tega dovoliti, saj je zidanje že sedaj predrago in zidarji, še bolj pa tesarji delajo le toliko, kolikor se njim ljubi.

Koroško. Po slov. ljudskih šolah se nemški gospodi še vedno premalo nemčuje, sedaj se poprašuje, bi-li ne kazalo, da se tudi kršč. nauk uči v višjih razredih samo v nemškem jeziku? Nič ne dvomimo, da dobijo odgovor, kakor si ga želijo. — Po Ziljski dolini merijo sedaj torišče za novo železnico. Da se taka napravi, za to je tudi vlada in še posebej vojno ministerstvo.

Kranjsko. Deželni zbor v Ljubljani je vodja c. kr. vlad, baron Hein nagovoril v prvi seji, toda on je v začetku in h koncu govoril nemški in je vmes le par besedij izrekel slovenski. Poslanci so ga poslušali pa molčali, sicer pa tekó razprave v dež. zboru po navadnem tiru. — Kmetijska podružnica v Krškem nakupi poslej skoz deset let vsako leto po 2500 gld. ameriškega trsja ter ga razdeli med tamošnje vinogradnike, ob enem pa tudi nadzira delo po njih vinogradih, da ne bodo stroški zastonj. Vrl sklep je vreden pohvale!

Primorskô. »Nova Soča« je imela v Gorici te dni tiskovno pravdo ter je nje urednik Andrej Gaberšček obsojen na 200 gld. kazni in listu se odvzame 100 gld. varuščine. V vrsti porotnikov so bili sami laški možje. Obsodba je huda pa unljiva! — V Trstu so v nedeljo večer iredentovci razsajali v gledišči ter so zahtevali italijanskemu kralju in kraljici na čast italijansko himno. Vladni komisar pa tega ni trpel in zato so se potem iredentovci v nekem drugem gledišči zbrali ter so ondi protestirali zoper to naredbo vlade. Nekov jud Venezian pa je bil pri tem najbolj glasán.

Hrvaško. V Zagrebu je bil pri dopolnilni volitvi v mestni zastop izvoljen prejšnji župan dr. Amruš, zvečer bi mu imeli volilci napraviti bakljado, toda ban Khuen-Hedérvary jim tega ni dopustil. Se ve, da dr. Amruš ni mož po volji vlade.

Ogersko. Iz Budimpešta je bila te dni deputacija in nje na čelu župan Kammermayr na Dunaji pri svitlem cesarji. Vabila je cesarja, naj pride ko pokrovitelj zdravniškega shoda v glavno in prestolno mesto ogersko. Svitli cesar je vsprejel deputacijo milostno, ali da in kedaj pride doli, tega ji ni povedel. V resnici madjarski prenapetneži niso vredni tolike milosti. — Ministerstvo hoče vendar-le načrt za tri cerkveno-politične postave predložiti v državnem zboru na posvetovanje. Pravi se, da tudi ministerstvu ni za-nje veliko, toda bogati judje mu ne dajo mirú. Tedaj zopet judje!

Vnanje države.

Rim. Pri sv. očetu Leonu XIII. sta bila v nedeljo nemški cesar in cesarica ter nju spremljevalci. Cesar Viljem je ostal pri sv. očetu sam celo uro, cesarica si je pa v tem ogledala znamenitosti papeževe palače. Vsprejem je bil jako slovesen.

Italija. Kralj Umberto je dobil o svoji srebrni poroki iz Rima 20.000 pismenih prošinj za podporo. Uboštva je pač veliko po laških mestih! — Nemški cesar se odpelje dnes iz Rima v Napulj in ostane ondi do nedelje, potem pa se vrne čez Spezio in Genova. — V Rimu so si v strahu za 1. maj in ostane vsled tega ondi veliko več vojakov, kakor jih je v drugem času leta.

Francija. Po dolžjem prenehanji se je odprl sedaj državni zbor v Parisu. Ne zna se, kako kje obstane ministerstvo pred njim, kajti večine za vlado tudi v tem zboru ni. — Tisti jud, ki je največ denarja izgoljufal

pri »družbi panamski«, z imenom Hertz, še biva sedaj v Londonu in je celo znamenje, da francoski vladi ni veliko za to, naj ga dobi v svoje roke. Mož ima neki zapisanih več republikancev, ki so v visocih službah pa se jih drži denar »panamske družbe«. Dokler je prost, še pač molči o njih, gotovo pa ne, ako mora pred sodnijo. Tedaj pa naj ostane miren v Londonu, da ostanejo tudi republike velikaši na miru!

Belgija. Volilna pravica se je v toliko raztegnila, da ima pravico voliti vsak mož, ki šteje 25 let; kdor pa je oženjen ali ima posestvo ali je doktor, tak ima po glas ali tri glase pri volitvah. Nad poldrugi milijon glasov bode tako pri volitvah. Tak mož pa ne sme samo, ampak mora priti na volišče.

Anglija. Naj ne dobi irsko ljudstvo svoje ustave in tedaj zastopnikov svoje vere, za to hočejo sedaj lutrovski hujskači naščiti ljudstvo v Ulstru celo na to, da se spunta. Gladstone, ki hoče biti irskim katolikom nekaj pravičen, pa menda še tudi te hujskače vžene!

Nemčija. Ker ni druga na političnem polju, zato mora sedaj raznim listom služiti bolezen Bismarcka. Razne in dolge članke pišejo o njej, da-si je Bismarck še trdnega zdravja. Kje kaj malega pa se primeri lahko tudi Bismarcku! — Kaj bode z dveletno službo pri vojaki? Drž. kancelar še nima za-njo večine v državnem zboru. Tako se piše v raznih listih, ali nam se dozdeva, da njemu ni tolike sile za-njo, kakor pa tistim strankam, ki so zoper povišanje stroškov za vojaštvo.

Rusija. Veliko nimamo dnes poročati iz te največje države v Evropi, vsekako pa je veselo znamenje za to, da se Rusom ne godi slabo, kajti o nihilistih se ne sliši ničesar. Ti bi gotovo v vse nemške liste raztrabili najmanjšo nesrečo, ko bi se prigodila v širni carevini.

Bolgarija. V nekaterih dneh se povrne knez Ferdo s svojega ženitovanja iz Italije. Mlada zaročenca čakajo doma velike svečanosti. Žaleti bi bilo, da ostane to veselje, kakor se čuti sedaj po vsej državi, vedno in bi tako ljudje bili lahko mirni pri svojih opravkih, ne pa si v vednih strahih: kaj bode s knezom?

Srbija. Za nove volitve so priprave že blizo gotove. Voliti je 134 poslancev, ne pa samo 124, kakor je bilo pri zadnjih volitvah. — Da se kmalu povrne kraljica Natalija v Beligrad, želi blizo vse srbsko ljudstvo, za kralja Milana pa se zmeni malokdo; prav po zasluženji!

Turčija. Bolgarski knez in njegova mlada žena sta v Carigradu in vsprejme ju tudi sultan Abdul Hamid. Iz tega se sklepa, da sultan odobruje sedanje razmere v Bolgariji, če tudi Rusiji to ni ljubo.

Afrika. Dr. Oskar Baumann je po naročilu nemške vlade iskal vire Nila in pravi se, da jih je našel, nekaj, v čemer še doslej ni imel nihče sreče. No tudi sedaj še je dosti nevernih tomažičev.

Amerika. »Vse premore« Slovenec, pravi pesnik in v resnici vidimo Slovence že v raznih službah, ali da je Slovenec v Ameriki župan, tega še doslej ni bilo. Sedaj pa je tako v mestu Redjaquet, v državi Michigan: ime mu je Peter Rupe.

Za poduk in kratek čas.

S trebuhom za kruhom.

(Dalje.)

Deklici so se nabirale solze v očeh; potem pa sta začela oba premišljevati o Bistrici. Lovrenc Sekirnik je premišljal, zakaj potuje v Ameriko in kako se je to zgodilo, da potuje. Kako se je zgodilo? Po letu so mu vjeli

krave na tujem detelišču. Gospodar, ki jih je odgnal, je zahteval pet gold. odškodbe. Lovrenc ni hotel dati. Prišla sta pred sodnika. Stvar se je motala in motala od razsodbe do razsodbe. Poškodovani kmet sedaj ni tirjal samo odškodbe, temveč tudi troške za krmo. Troški so rasli od dne do dne. Lovrenc se je upiral, ker mu je bilo žal denarja. Za samo pravdo je potrošil mnogo; vlekla se je in vlekla. Troški so rasli neprestano. Naposled izgubi Lovrenc pravdo. Krave so ga Bog ve koliko stale. Ker pa ni imel s čim plačati, zarubijo mu konje, njega pa obsodijo v zapor, ker se je ustavljal. Sekirnik se je vil, kakor kača; kajti žetev se je bližala, bilo je torej treba rok in vprege pri delu. Zakasnil se je z vožnjo; začelo je deževati, žito mu je poraslo v snopih. Uvidel je, da gre na nič radi jedne škode na detelišču vse njegovo imetje. Zapravdal je mnogo denarja, izgubil deloma tudi opravo gospodarsko in ves letni pridelek.

Ker je bil mož prej imovit in se mu je dobro godilo, polotil se ga je sedaj strašen obup; začel je piti. V krčmi se seznanil z Lahom, ki se je delal, kakor bi prodajal laško vino; v resnici pa je ljudi zavajal čez morje. Lah mu je pravil čudovite reči o Ameriki. Obetal mu je toliko zemlje zastonj, kolikor je v vsej Bistrici ni bilo, — z gozdi in travniki vred, da so se kmetu kar iskriale oči. Verjel je in ni verjel; toda nemški krčmar mu je zatrjeval in pravil, da ondi daje vlada slednjemu toliko sveta, kolikor ga kdo le hoče. Nemeč je to vedel od svojega sinova. Lah sam pa je kazal denarje, kakoršnih niso videli ne kmetske, ne gosposke oči nikdar. Kmeta so pregovarjali, dokler ga niso pregovorili. In čemu bi on tu ostal? Saj ne bode imel s pomladi kaj jesti, ne s čim plačati davka. Ali naj počaka, da mu prodajo kmetijo? Je-li naj gre potem v kako kočjo za viničarja, in kadar ne bo več mogel delati, z malho od hiše do hiše? Ne, iz tega ne bode nič! mislil si je. Z Lahom sta si segla v roke; do božiča je poprodal vse, vzel hčerko in sedaj se pelje v Ameriko.

Toda potovanje mu ni ugajalo, kakor se je nadejal. Že v Vidmu, posebno pa v Genovi so ga malone odrli. Na ladiji sta se vozila v skupni sobani v medkrovju. Zibanje parnika in neskončno morje sta ju pretresla. Mečejo z njima, kakor s kako bodi rečjo; suvajo ju, kakor kamen na cesti. Laški sopotniki se norčujejo z njim in Micko. Hrana na ladiji je slaba; ali še te ne dobijo zadosti. Kadar so se pri obedu vsi tlačili s posodami h kuharju, delečemu kosilo, pehali so ju v kraj, da bi lahko gladu umrla. Bilo mu je na tem parniku hudo, samotno in tuje. Vesel se je delal v pričlo hčerke, potegal si klobuk na uho, veleval Micki, naj se čudi; sam se je čudil vsemu, zaupal pa ni nikomur. V časi ga je obšla skrb, da mu ukažejo podpisati kako pismo, nemara celo dolžno.

Sam ta parnik, ki je plul noč in dan po neskončnem morju šumel, penil vodo in sopihal, kakor zmaj, po noči pa vlekel za seboj cel snop gorečih isker, se mu je dozdeval, kakor neka zelo sumna in nečista sila. Bojazen deklice mu je stiskala srce, da-si tega ni priznal hčerki. Ta slovenski kmet bil je kakor zapuščen otrok, katerega čuva jedino Bog. Vrh tega mu ni šlo v glavo to, kar je videl, kar ga je obdajalo. Ni se torej čuditi, da se mu je glava, ko je sedel zdaj tu na hrovu, sklonila pod bremenom težkih negotovostij in skrbi. Veter morski mu je igral v ušesih in nekako ponavljal besedo: »Bistrica! Bistrica!« v časi je tudi zažvižgal kakor bistriške žveglje; sonce je govorilo: »Kako se imaš Lovrenc? Bilo sem v Bistrici«; toda vijak je razgrehal vodo vedno silneje; dimnik sopihal čimdalje hitreje in glasneje, kakor dva zla duhova, ki ga vlečeta dalje in dalje od Bistrice.

Med tem so spreletale Micko druge misli. Spomnila se je drage svoje matere, ki je že spavala v hladnem grobu. Predno sta odpotovala z očetom, šla je zadnjič molit na pokopališče. Z vročimi solzami je kropila materino gomilo. Dolgo je molila in se jokala; naposled vstane in se napoti proti domu, ali znova se vrne, zopet pade na kolena ihteč: zlata mati, odpustite mi; ne bodem več mogla negovati cvetic na vašem grobu, ne več prižigati lučic na dušni dan. Pri tem se je poloti silna žalost; mislila je, da jej počí srce. Tega se je spominjala danes tako živo, kakor bi se bilo to zgodilo včeraj. Toda še drugi spomini so spreletali njeno dušo. Kako lepo in veselo je pač bilo v Bistrici! Ž nje rojstvenega doma se je videla vsa dravska ravan. Kadar je stopila iz hiše, razgrnile so se pred njenimi očmi prijazne vasi, lepe cerkve in neštne bele hiše po vinskih holmih in gričih. Kje so sedaj njene družice? Kaj delajo prijateljice, s katerimi je tolikokrat popevala, kadar so šle zvečer s polja domov? Menda gredo po vodo k zamrzlemu studencu. Tu se je dekletu videla Bistrica popolnoma taka, kakoršna je bila: škripajoči sneg na cesti, zarja rumena med črnim vejevjem brezlistnega drevja; jata vran, ki je letela krokáje od gozda k vasi; dim valeč se iz dimnikov, zamrzla vedrica pri studencu, v dalji pa gozd od zarije večerne rumeneč in pod snegom pokajoč.

Glej, kje je sedaj ona bila! Kam jo je zavedla volja očetova! Kamor oči dosežejo, ni drugega, ko sama voda, zelenkaste brazde in peneci ogoni; na tem vodnem polju néizmernem pa je jedina ta ladija, kakor ptica zabljena; nebo zgorej, pustinja zdolej, šumenje veliko, ko bi plakalo valovje in stokal veter; tam pred ladijskim kljunom pa je morda deveta dežela, nemara kraj sveta.

(Dalje prih.)

Smešnica. »Milostiva gospa«, reče neko jutro kuharica svoji gospodinjji, »čez 14 dnij odidem iz službe, ker me ima kučej grdo«. »Kaj pa ti pravi?« vpraša gospa. »Oj«, odvrne kuharica, »pravi, da sem grša od milostive gospé«.

Razne stvari.

(Vrnitev.) Milostljivi knezoškofo so se včeraj o poldne pripeljali iz Rima ter sta jih prelat Fr. Kosar in stolni župnik F. Bohinc v imenu stolnega kapitlja prepoštljivo pričakala na kolodvoru železnice.

(Imenovanje.) Gospod dr. Franc Vovšek c. kr. okr. sodnik v Brežicah, pride na enako mesto pri c. kr. okr. sodnji v Mariboru na desnem bregu Drave in gosp. dr. Al. Fohn, c. kr. okr. sodnik na desnem bregu Drave v Mariboru, prestopi k c. kr. okr. sodnije na levem bregu Drave.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) za »Trbovlje in okolice« ima dne 30. aprila svoje zborovanje na Dolu, v gostilni gosp. Franca Peklarja. Začetek ob 3 popoldan. Vspored: 1. Pozdrav po gospod podpredsedniku, 2) podučni govori, 3) zapisovanje novih udov, 4) pobiranje letnine za 1893. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Prepoved.) Čitalnica v Brežicah naznanja, da je njenim diletantom gledališka predstava »Svoji k k svojim« prepovedana, toraj priredi 30. aprila 1893 samo društveni večer ter vabi »svoje k svojim«.

(Za pogorelee.) Podpore pogorelee v Bukovcih pri Ptujih so darovali na Ptujih: Slov. posojilnica, mestna hranilnica, mestna občina, okr. zastop in župan Eckel po 100 gld., rokodelska družba pa 40 gld.

(Štaj. hranilnica) je darovala za pogorelee v Bukovcih pri Ptujih 2000 gld. Pri razdeljevanji pa se neki naj ozira v prvi vrsti na one, ki imajo posojilo pri tej hranilnici, potem pa na one posestnike, ki nimajo preveč dolgov, da bi nje darilo kje ne prišlo v korist njih upnikov!

(Učiteljstvo.) Gosp. Ivan Robič, nadučitelj pri Sv. Vidu nižje Ptujah, pride na enako mesto v Ljutomeru.

(Nesreča.) Dne 14. aprila je podel Andrej Čretnik, hlapec pri Mihi Flisu v Št. Rupertu nad Laškim trgom s kozolca ter se je tako pobil, da je še isti dan umrl.

(Iz Savinje) je potegnil dne 17. aprila Matija Petrin, žel. čuvaj v Brišah pri Loki, človeško truplo. Truplo je že gnjilo in je bilo brž kacih 5 do 6 mesecev v vodi. Po obleki, ki je še visela na truplu, se sodi, da je truplo kakega 30--35 let starega delavca.

(Strele.) Dne 21. aprila je bila huda nevihta okoli Beljaka ter je strela ubila 13 let staro hčerko J. Mayerja, železniškega delavca v Vaséh. Dekle je bilo na potu iz bližnje vasi proti domu,

(»Nezakonska mati«.) Dne 29. marcija je povila Mica Rozencvet, dekla pri Palosovih v Celji, otroka ter ga je v hipu vrgla v stranišče. Kmalu pa se je izvedelo za to in so otroka hitro izvlekli, vendar pa je kmalu revše umrlo, ker je imelo razbito glavo. Dne 14. aprila je dobila zato nesrečna ženska pri c. kr. okrožni sodnji v Celji 5 let težke ječe.

(Obsodba.) Vinko Gršak, kmečki fant iz Rogoze, je še le 19 let star, pa je v noči 18. marcija zabodel svojega tovariša Henrika Bezjaka. Tri leta težke ječe pa mu bode prestati sedaj za to njegovo hudodelstvo.

(Tatje) so v noči od 9. na 10. aprila v Sovjaku, župnije Sv. Jurija na Ščavnici, vlomili v klet Alojza in Katarine Potočnik, posestnika iz Kraljevec, ter so odpeljali štrtinjak jabelčnice in več viničarskega orodja.

(Južnoštajarska hranilnica) v Celji je imela 1892 skupnih prejemkov 904.146 fl. 28 kr. in 884.820 fl. 52 kr. izdatkov, torek prometa 1.781.966 fl. 80 kr. Vložilo je 799 strank 592.284 fl. 77 kr., vzdignilo pa 245 strank 402.676 fl. 13 kr. V glavnem rezervnem zakladu je 11.374 fl. 94 kr. in dobička je bilo 5457 fl. 21 kr.

(Otroški vrtec.) Otroški vrtec, ki ga vzdržuje nemški šulverein v Melji na konci mesta v Mariboru, so zaprli, ker imajo otroci ošpice. Nič bi ne djalo, ko bi ga potem ne odprli več.

(Izginil) je od dne 24. marcij Janez Kožuh, 9 let stari sin Helene Purgaj v Jerovci pri Lipnici. Otroci so ga tisti dan videli v bližnji hosti, potem pa ni prišel več pred domače ljudi.

(Bandero.) Nemško pevsko društvo v Slov. Bistrici ima novo bandero in bode njega blagoslovljenje v nedeljo, dne 11. maja. Petje bode, pa menimo, da bode bolj pitje pri tem glavno.

(Vojaške vaje) bodo letos v jeseni in torej se ne dovoli nikomur, da se jih vdeleži sedaj, v pomladi, ako ga gosposka sama ne pokliče na vaje.

(Slavnost) blagoslovljenja zastave priredi gasilno društvo na Cvenu v četrtek, dne 4. maja pri kapeli sv. Florijana v Ljutomeru.

(Cecilijanskemu društvu) so oddali društvenino naslednji gg.: prelat Fr. Kosar, stolni dekan v Mariboru, 5 gld., Fr. Hrastelj, župnik na Ribnici, 3 gld. in Armin Klepač, župnik v Razborji, 2 gld.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Janez Wolf, provizor v Zabukovji, je dobil isto župnijo.

Loterijne številke.

Gradec 22. aprila 1893:	43, 61, 73, 45, 85
Dunaj	60, 23, 90, 76, 6

Nadučiteljsko mesto.

Na četirirazredni ljudski šoli pri Sv. Vidu poleg Ptuja, IV. plačilnega razreda, je nadučiteljsko mesto definitivno umestiti. — Prosilci za to mesto naj vložijo svoje prošnje, katere morajo biti opremljene s pričevalni zrelosti in učiteljske sposobnosti, — z dokazom popolnoma znanosti nemškega in slovenskega jezika, — sposobnosti subsidiarnega pouka v katoliškem veronanku in avstrijskega državljanstva, potom predstojnega okrajnega šolskega sveta do 24. maja 1893 pri krajnem šolskem svetu Sv. Vidu poleg Ptuja.

Okrajni šolski svet Ptuj, 25. aprila 1893.

Predsednik: Scherer, m. p.

Vinogradi na prodaj!

V občini Radizeljski na Pohorju prodaja po lastnovoljni sodni dražbi gospod Anton Badl na štiri oddelke po $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ oralov; (pri vsakem $2\frac{1}{2}$ oralov vinograda) posestvo tako, da je na vsakem oddelku vsaj jedna viničarija, pri dveh tudi preša, pri enem gospoška hiša. Vino tam pridelano po rajnem g. A. pl. Kriehuberju, tačasnem posestniku, doseglo je prvo odlikovanje leta 1873 na Dunajski razstavi. Oklicani bodo trije oddelki po 1000 gld., četrti (z gosposko hišo) za 2000 gld. Dražba bode dne 8. maja t. l. ob 11. uri dopoldne v Radizelji. Plačilni pogoji se raztezajo do tretjega leta, in se lahko pogledajo pri sodnji, ali pri dr. J. Serneču v Mariboru. 2—3

Najbolj po ceni se kupujejo:

najboljši molitveniki, šolske knjige, pisalne in šolske reči, izvrsten konceptni in pisalni papir, vsakovrstni zavitki, pisani papir, svilnati papir v 65 barvah, najboljše karte.

Tiskovine za odvetnike in bilježnike, šole in občinske urade, trgovce itd.

A. PLATZER,

poprej Edvard Ferlinc,

gosposke ulice šte. 3 v Mariboru.

Knjigovezarska dela se točno in takoj po ceni izvršujejo.

Da ne bode nobena pomota, prosim, da na tanjko pazite na mojo trdko. 10

Išče se energičen gospodar

za hribe pri Trbovljah, kateri govori, slovenski in nemški. Mesečna plača 20 gld., prosto stanovanje in drva brezplačno. Služba se lahko takoj nastopi. Pisma naj se pošiljajo M. Kirchhager-ju v Ljubljani. 3-3

Razpis.

Pri Sv. Jarneji nad Muto se namesti služba cerkvenika, ki dobi obresti od 571 gold. in orglarja, ki dobi prostovoljno zbirco (letno plačo). Več pri cerkvenem predstojništvu.

1-2

Jakob Pečnik, župnik.

Umetni mlin

z dvema valčkoma, francoskim in zmesnim kamenom, hlev, kozolec in zidana shramba za žito, poleg $7\frac{1}{2}$ oralov zemlje blizu železniške postaje in trga na Spodnjem Štajarskem prodaja se pod najugodnejšimi pogoji.

Dopisi dopošljejo se naj uredništvu tega lista. 2—3

Veliko je tovarnikov,

kateri ponujajo karbolinej za varstvo zoper vsakovrstni mrčes, gnjilobo in trohnobo lesa, hišno in stensko gobo, pa le **Barthel-ovo** izvrstni karbolinej ima vse dobre lastnosti v sebi, katere se od takega sredstva zahtevajo. Tudi da lesenim stvarjem orehobarvni namaz, tako da 3- ali 4-krat dolže obstojijo. Prospekti brezplačno.

Kdor ga poskuša, ga gotovo tudi kupi. 5 kilo težki zaboji gold. 1:30, 100 kilo 16 gold. iz Dunaja (Plzna ali Pasave.)

Mali stroški, velik hasek. 2—6

Michael Barthel in dr., Dunaj X. Keplerjeve ulice 20. Ustanovljena 1781.

Kamnik na Kranjskem, postaja državne železnice, vestno, individ. zdravljenje pod vodstvom specialnega zdravnika, ki je tekom poslednjih treh let dosegel najboljše vspehe. Zdravišče je odprto od 1. maja do 15. oktobra. Ilustrovani slovenski in nemški prospekti se dobivajo pri lg. pl. Kleinmayr in Fed. Bambergu v Ljubljani. Natančnejša pojasnila podaja zdraviško vodstvo. 2—3

Viničarski tečaji.

Od 1. do 7. majnika 1893 se vrši na Borlu pri Ptuj in od 4. do 11. maja v Pišecah pri Brežicah v tamošnjih deželni trsnicah viničarski tečaj, pri katerem se deležnikom prilika ponuja, pred vsem se naučiti suhega požlahnjenja trsa in drugih nasad ameriških trt zadevajočih del.

Dotičnega poduka, ki se vrši ob gori imenovanih dneh od 9—12. ure predpoldan, se sme vsakdo brezplačno udeležiti.

Gradec meseca aprila 1893.

2—2

Od štaj. dež. odbora.

Založnik
MOLITVENIKOV

vsake vrste,

v slovenskem jeziku.

Z dovoljenjem visokočastitega Ljubljanskega škofijstva.

MAT. GERBER
LJUBLJANA.

Priporočam se
TRGOVCEM

in dam na debelo

30% do 40%

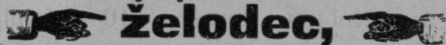
popusta.

Cenilnik je dobiti na zahtevanje brezplačno.

Premiran z zlato svetinjo v Bruselu 1892 in s častnim diplomom in zlato svetinjo v Londonu 1893.

Najboljše sredstvo za

želodec,

katero želodec in oprava prebavnih delov života krepča in tudi odprt život pospešuje, je

tinktura za želodec,

katero pripravlja

Gabrijel PICCOLI,

lekar „pri angelju“

v **Ljubljani**

na **Dunajski cesti.**

Cena 1 stekl. 15 kr.

Izdelovatelj razpošilja to tinkturo v zaboječkih po 12 steklenic in več. Zaboječek z 12 stekl. stane gld. 1'36; s 24 gld. 2'60; s 36 gld. 3'84; s 44 gld. 4'26; 55 stekl. tehta 5 kg s poštno težo in velja gld. 5'26; 110 stekl. gld. 10'30. Poštino plača vedno naročnik.

Depôt v lekarnah **Bancalari** in **König** v **Mariboru.** 16-30

Pivo v steklenicah in sodčkah.

Pokorno podpisani naznani, da prodava v občé priljubljeno, pri mnogih razstavah v Avstriji premirano izvrstno **Farahsko pivo** (tako zvano zdravstveno pivo) v steklenicah 1/2, 3/4 in 1 liter in tudi v sodčkah 25 in 50 litrov po najnižji ceni častitim oštirjašem in slavnemu občinstvu.

S spoštovanjem

E. Bračko,

zaloga Farahskega piva in gostilna v **Ptuju.** 6-8

Škropilnice

zoper peronosporo

prodaja

JANEZ DIALLER

v **Radgoni.**

Cena škropilnice 12 gold.

Spričevalo.

Vinorejska družba v Radgoni potrjuje ključavničarju g. Janezu Dialler v Radgoni, da so njegove škropilnice zoper peronosporo izmed vseh doslej izdelanih škropilnic, ker izpolnjujejo vse potrebe, kar jih zahteva od njih izkušen vinorejec:

1. Nizka cena. 2. Ročna, jako priprosta in trda naredba. 3. Majhna izraba. 4. Lahka teža. 5. Veliko delovanje, ker teče tekočina lahko iz nje in v tankih nitih. 6. Škropilnica se rabi lahko.

Na dalje se potrjuje, da je po naših krajih že več taci škropilnic v rabi in so one tri do štiri leta, pri mnogi rabi, še brez večjih popravil vedno za rabo.

Vodstvo društva more po takem to škropilnico vsacemu vinorejcu priporočati.

V Radgoni dne 23. aprila 1892.

Za vinorejsko družbo v Radgoni:

Klotar Bouvier,
tajnik.

Ozvat pl. Kodolitsch,
načelnik. 3-7

Zoper peronosporo!

Najboljše škropilnice zoper peronosporo, ki nikoli nobenega popravila potrebuje, priporoča, posebno za večje gorice, po fl. 7'50 brez brente, manjše pa se za nižjo ceno dobijo pri

Otomu Knaus-u
na Ptuj pri mostu.

3-3

Zaloga mizarskega in pravoskega pohištva

Konrada Wölflinga

Maribor, gosposke ulice št. 28

priporoča bogato asortirano zalogo

žlebenega in narezanega pohištva za spalnice, postrežnih miz, miz za salone, pisarnih in napravnih miz,

kakor tudi raznih

tapetovanih garnitur za salone, divanov, balzakov, otoman, sof, kanapejev, naslanjačev, posteljnih vložkov in žimnic.

Tudi vsakovrstnih tujedeželskih in domačih

zrcal in podob

vsake sorte s čednim okvirjem, pozlačenim in črnim, kurnis in roset

po najnižji ceni.

Na zahtevanje razpošiljajo se ilustrovani ceniki brezplačno in franko. 18-20

Izborna proti boleznim želodca
 Stajerska deželna
 Najboljša svežina pijača
 Rogaska
 Tempeljska
 in
 Styrijska slatina
 vedno sveža napolnitev v novem natakalnem preduhu, kamor se slatina naravnost izliva.
 Dobiva se: Pri slatinarstvu v Rogatcu-Slatini, kakor tudi v vseh prodajalnicah mineralnih vod, v speceirskih prodajalnicah in droguerijah, ki so na dobrem glasu. 1-6

Zaupni mož v vsaki fari.

Velevažno, čez četrto stoletja obstoječe, povesod izvanredno zaupanje in spoštovanje vživajoče domače denarstveno podjetje (poroštveni zaklad znaša čez 20 milijonov kron), čegar glavni sedež je na Dunaji, koje je cesarsko kraljevo privilegirano ter je pod vrhovnim nadzorstvom visoke c. kr. državne vlade in čegar vsestransko priznana blagonsno delovanje se razteza po vseh pokrajinah naše avstrijske domovine, pooblašča v vsaki fari po jednega zaupnega moža z nalogo pospeševati večje razširjenje tega podjetja v dotičnem kraju.

Razumne, čislane in v denarstvenem obziru popolno zaupanje vživajoče osebe, koje si želijo pridobiti vedno rastoči postranski zaslužek za mnogo let, blagovolijo naj pod znakom 201.191. **Graz postlagernd* več poizvedeti.** 2-15

Zavarovanje proti toči.

Ces. kralj. privilegovano

Zavarovalno društvo

„Oesterr. Phönix“

na Dunaji.

Usojamo si s tem naznaniti, da zavarujemo proti

škodi po toči

na Štajarskem, Koroškem in Kranjskem

po najugodnejših pogojih in po najcenejših določenih premijah, ne da bi se moralo še pozneje kaj doplačati — in da na željo p. n. zavarovancem tudi dovoljujemo, da premije še le po dovršeni žetvi plačujejo. — Škode se takoj cenijo in točno izplačujejo.

Kdor hoče zastopništvo prevzeti v krajih, kjer naše društvo še ni zastopano, naj se oglasi pri glavnem zastopništvu v Gradci. Vse natanjnejše povejo ne le okrajni zastopniki, temveč tudi

Glavno zastopništvo v Gradci

za Štajarsko, Koroško in Kranjsko:

Pisarna: I., Albrechtgasse 3, II. nadstropje

(v poslopji štajarske hranilnice.)

1-2

Prisrčna zahvala

„Foncieri“ peštanskemu zavarovalnemu društvu, da mi je, hitro po požaru, tako pošteno celi zavarovalni znesek 905 gld. 32 kr., brez vsakega odbitka izplačala. To društvo torej vsakemu najtoplejše priporočam.

Andr. Cizej, po dom. Koraj,
v Št. Rupretu, pošta Gomilsko.

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik pa je
„Duhovni Vrtec“

v IV. natisu. Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 520 straneh še poduk za sveto birmo in 169 svetih pesmij:

v usnje vezan z zlatim obrezkom. . . . 85 kr.

„ „ „ „ s kopčo 95 „

Dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Dr. Otto Mayr,

Maribor, glavni trg 4,

ordinira od 10. do 11. in 3. do 4. ure.

(Specijalist za očne bolezni.)

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarstvo!**

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mline za žito
rezalnice za krmo
samodelajoče
aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje
predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v
obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpolija v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
2/2 Praterstrasse Nr. 78.

Begate ilustrirani katalogi v semklem in glavnem jeziku zastonj in
poštino prosto.

Najhulajtnostni pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.
Cene so se zavra znitale! Prekupovalcem zastonj popust!

OZNANILO.

Dne 1. julija 1893 začne se poletni poduk na **deželni podkovalni šoli v Gradcu** in odda se pridnim in potrebnim kovačem 10 deželnih štipendij po 50 gld. s prostim stanovanjem, kolikor še bo prostora v zavodu; potem še od večih okrajnih zastopov in kmetijskih podružnic enako po 50 gld.

Pogoji so 18-letna starost, zdravje in krepka vzrast, domovinska pravica na Štajarskem, dobro dovršena ljudska šola in delovanje vsaj dveletno kot kovaški pomočnik.

Vrh tega se mora še vsak prosilec z reverzom zavezati, da bode poduk dovršivši podkovalno obrt najmanj tri leta na Štajarskem, oziroma v tistem okraju, od katerega bi štipendijo prejel, kot mojster ali pomočnik izvrševal.

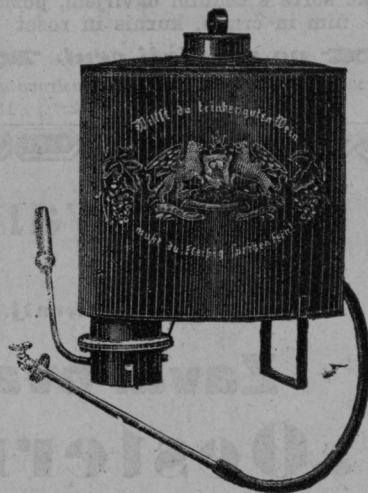
Prošnje z reverzom, s krstnim in domovinskim listom, s spričevalom o zdravju in o šolskem poduku, z učilnim pismom, delalsko knjigo ter s spričevalom o premoženju in obnašanju, naj se vložijo pri deželnem odboru najdalje do

15. dne maja 1893

Kovači, ki jim ni toliko za štipendijo, kolikor samo za poduk, pa se naj z dokazom 18-letne starosti, dobro dovršene ljudske šole in delalskega poleg učilnega lista, dveletnega delovanja v kovačiji, v prvih treh dneh podučevanja pri ravnatelju šole oglasijo.

V Gradcu, dne 24. aprila 1893.

Od štaj. deželnega odbora.

Priporočam svoje priljubljene 4½ kilo težke, bakrene, pokositrane

**vakuum
peronospora - brizgalnice,**
komad 14 gld. Kdor vzame
6 komadov, dobi 7% odpustka.
600 komadov v rabi.

A. Fiebiger,
kotlar koroške ulice 5,
v Mariboru.

Zavaruje proti toči

na Štajarskem, Koroškem in Kranjskem
po najcenejših določenih premijah

glavno zastopništvo v Gradcu,

Pisarna: Thonethof, Pfarrgasse št. 2

Ogersko-francoskega zavarovalnega društva

(Franco-Hongroise.)

Povzročene škode se **takoj cenijo in točno izplačujejo.**

Premije se, ako kdo želi, tudi lahko v jeseni plačujejo.

Zavarovalnica plačala je do sedaj čez 50 milijonov goldinarjev a. v. svojim zavarovancem za povzročene škode.

Kdor hoče zastopništvo prevzeti, naj se obrne do zgornjega glavnega zastopništva, kjer se ponudbe sprejmejo in se vse potrebno izve.